

LA ANTONIA

JULIAN

JULIAN 92

10 Céntims

Com tot li va vent en pòpa
à l' Antonia, ella ha pensat
beurets ara alguna copa
pel Marqués que se 'n ha anat.

Sobre 'l Carnestoltas

DIAS passats vaig assentarme en la punta d' un banch del Parque, ahont hi prenían lo sol dos senyors d' alguna edat, y 'ls hi vaig sorprendre la conversa que vaig á transcriure perquè además de no esser cap secret de confessió, no 'ls desconceptuaria en res si revelant los seus noms algú tingués ab ells coneixensa.

Enrahonavan, al seure jo saludantlos, de assumptos bursatils, ab lo qual no 's despertá poch ni molt la méva curiositat. Però aquesta conversació, que 'ls portá á lamentarse de la baixa dels nostres valors y de la crisi financiera que aixó fá esperá, va ferlos hi tombá 'l diálech en aquest sentit:

—Ab aquestos preparatius, senyó Brutau, calculi quin Carnestoltas se 'ns espera.

—Per xó si, senyó Balasch. que no es necessari cap fracás de Bolsa. Fá uns quants anys que 'l Carnestoltas está de baixa.

—Sí; la crisi industrial també hi influeix.

—Desenganyis, senyor Balasch. Miris jo no só pas d' aquells que ereuhen com diu 'l poeta castellá que
„cualquiera tiempo pasado
fué mejor“

no senyor; estich que en moltas cosas hem millorat, y en las que no, generalment estém com estávam. Però en la gatzara del Carnestoltas, los que per desgracia comensém á ser de *vellut*, hem de dir que trenta cinch anys enrera la teníam incomparablement millor y mes espontánea que de molts anys ensá. Quan lo célebre Junyent, ab la Societat del Born que ell presidía, disposava l' arribada del Marqués de las Cabriolas, l' instalava ab la seva familia devant de la Pescatería vella, li feya donar serenatas, lo duya per las diversions, lo feya cuydar en la malaltía y organisava 'l seu enterro, d' acompanyament tan numerós que 'l passeig de Sant Joan no podía contenir á las collas y comissions que hi anavan; allavors se 'n podía dir una época de broma, d' aquells vuyt días. Vosté 's recordará també que en aquell temps lo popular Canonge organisava cada any alguna mascarada que sortía mes de un día, en combinació ab la del Born, y entre uns y altres animavan á las Societats recreativas, 's passavan uns días divertits y 's veyan cosas que valían la pena.

—Ja es vritat; pero li repeteixo que l' estat actual de l' industria...

—¡Calli, home, calli! ¡Com si no n' haguessem atravesat fins ara de crisis industrials! També se 'n passavan en aquell temps, y en proba que totas las mascaradas y cabalgatas, en alguna de las sevas sortidas recullían pels treballadors sense feyna, pels pobres, etc. Y després, no eran pas, com tampoch serían avuy, principalment los industrials los que donavau animació al *regne* de la broma. Era un número, no reduít per cert, de joves, que tan en los temps que corrém com en los transcorreguts, ténen sempre una dotzenota de duros per llensar, sense sapiguer quin era ni deixava de ser l' estat de l' industria, ni tenir coneixement de l' época en que 's cobran las contribucions ni cauhen los lloguers de las casas.

—No sé si ara 's trobarían aquestos joves, que com

vosté diu molt bé, contribuían á l' animació de la ciutat.

—¡No ténen de serhi! L' hi arribaré á dir que hi son més que avans. Calculi: actualment se donan molts mes balls de carácter públich, encara que se 'n diguin balls de societat; y aixís com en aquells temps en aqueixos balls de disfressas, per recla general podía assistirhi tothom, avuy son de tal naturalesa que, tal vegada salvas raríssimas escepcions, apénas hi pot concorre una nena que tingui rubor.

—Si, ja 'm recordo que en lo mateix Liceo...

—Sí senyó. ¿Que vol dí aixó...? Que (si bé per altre estil), los joves gastan en aquestas diversions tant y més de lo que avans podían gastar per b: o nejar durant lo Carnestoltas.

—¿Donchs á qué atribueix vosté la desanimació d' aquesta festa?

—¡Que li diré jo! Lo cas es aquest. No só d' aquells del nostre temps que sosténen que estávam millor tancats per las murallas que ara ab la ciutat oberta, ni que 's guisava millor á cal Beco del Rocó que avuy día á can Justín, ni altrás aberracions d' aquesta naturalesa; però si sostindré que 'l Carnestoltas allavors era alguna cosa y avuy no.

—No li nego; pero aixó té d' obehir á alguna causa.

—¡Qui ho dupta! A alguna ó á algunas. Lo que parlávam avans; la Bolsa pot esser una d' aquestas causas. Allavors no hi hebía la *febra bursátil* d' ara, que dú preocupada á molta gent y entre ella á moltíssima jovenalla, qual preocupació no 'ls deixa pensar per un costat en organizar cosas agenas al Bolsín y 'ls fa pensar massa en lo que ha fet degenerar los *balls de Societat*. Pot ésser un' altra d' aquestas causas la política; no la política formal, sinó la *política mercantil*, que es la cangrena d' aquella, y fá que no 's limitin á pensar en fer Carnestoltas en una época determinada aquells que de tals polítichs, exerceixen, perquè tot l' any l' están fent. Y com aquestas, ó semblantas á ellas, pot sé n' hi haurá moltas més que jo desconéch ó que no se 'm acudeixen ara com ara. —

En aixó 'l sol, tot anantsen cap á retiro, deixá 'l banch ahont aquesta conversació 's tenía, 'ls dos interlocutors s' alsaren, me feren un saludo de despedida y jo 'm vaig quedar mirantlos com se 'n anavan, pensant en que 'l senyor Brutau era un home de molt bon sentit y procurant retenir lo seu parlament en la memoria pera exposarlo á la consideració del amable lector.

CONRAT ROURE.

EPIGRAMAS

Lo menjá 'm dona molt gust
digué en Pau fumant en pipa;
y li va respondre en Just:
—A mí es cosa que m' atipa.

Quan no hi ha mes per llegí
en sas obras, l' Olaguer
posa *Fi*. ¿Que voldrá dí?
Vol dí que 'l llibre, de allí
á endevant, no es gens grosser.

MARQUÉS DE LAPA.

La Truchs y la Estripa-gorros

NOVELA ERÓTICA-POSITIVISTA

Sapiguda per los "baixos" y aplaudida per los "alts"

P R E F A C I

A tots los meus lectors, amichs y enemichs discrets ó tontos, rics ó perdularis.

Canti ab armónich só de lira ó gralla
—já que avuy tant se val gralla com lira—
de antigas tradicions la farfatalla
qui del temps ronech la farúm l' inspira,
entant la Musa que ab menyspreu badalla
devant recors sangnants que 'l mon admira,
sens fer del xiste natural ahorros
á la Truchs cantarà y la Estripa-gorros.

Jo prou se que 'l modern romanticisme
mas coplas tatxará de xavacanas,
dihent que es mon estil anacronisme
rebutjat per las lletras catalanas;
no desconeixo, no, que 'l servilisme
fará un ús indiscret d' aqueixas planas,
peró á mí que me importan sos retruchs
si aymo á la Estripa-gorros y á la Truchs?

¡Las aymo!, si, com aymo tot poeta
á los sérs que ha dat vida ab sa memòria,
com aymo lo pintor á la paleta
que conté los colors que han fet sa glòria,
las aymo, com aymava 'l brau adléta
al carro que 'l portava á la victòria,
puig espero lograr de fama xorros
boy cantant á la Truchs y Estripa-gorros!

¿Que son ab ellas duas comparadas
la Nás, la Cotxereta y Peixatera,
la Brillo y la Pistrachs, nenas honradas
que han fet en aquest mon tanta carrera?
caras de ferro fós, enllardifadas
de blanquet y carmí de tál manera,
que una lepra han sigut pels menys poruchs
la Estripa-gorros y madame Truchs.

¿Quí és que ignora 'ls seus fets? ¿qui de sa vida
desconeix totalment la inculta trama?
¿Quin jove no 'ls ha prés del front la mida?
¿A quin cor no ha cremat sa impúra flama?
¿Quin tiberi 'ls ha fet mala acullida?
¿A quin lloch no ha arribat sa justa fama
isi ja sab tot lo mon fins per los forros
la Història de la Truchs y Estripa-gorros?

Per eix motiu tan sols ma dócil ploma
en lo tinter de Vénus ayuy suco
y encara que no estich massa de broma
del sensat bon humor la porta truco,
si algú pensa que ho faig per guanyar moma
no está en la veritat, es perquè lluco
que fama 'm donarán discrets y ruchs
per mor la Estripa-gorros y la Truchs.

Ab aixó lectors meus, los recomano
que ni un punt abandonin la lectura
d' eix poema, per mes que vinga un Tano
á jurarlos que so en literatura
un tipo insustancial, rebéch y nano
á qu: 'l sentit comú á tot' hora apura,
tant aixis, que comensa á ferme morros
perquè canto á la Truchs y Estripa-gorros!

Que jo agrahit, vejent que no son flachs,
m' escoltan de la crítica los brochs,
menyspreant com la rosa á los llimachs
á tots aquells que 'm busquin semblants jóchs,
de xistes abocant sachs y mes sachs,
y á mos versos donant flamenchs retochs
tindrán en mí un Cronista, y no dels ruchs,
la Estripa-gorros y madame Truchs.

(Seguirá)

JOSEPH M.ª CODOLSA,

A E L L A

¿T' en recordas?

Vaig jurar may mes tornarhi,
sempre me 'n recordaré
¡y quina broma 'm van fé!
fins me fa rábia 'l pensarhi.
Ab dos companys de patota,
d' anar á un ball vam parlar,
y al mateix temps vam quedar
de portarhi la xicota.
Jo t' hi vaig dú á tú, Carmeta,
disfressada d' amazona
¿t' en recordas? ¡qu' eras mona!
(perqué ho era la careta).
Ab lo garbo que 'ns pertoca
y ab las voltas en rodó
eram de tot lo saló
los que feyam mes patxoca.
Los dos companys van trobarme;
l' un la duya de bé-bé
y l' altre una turca que...

no se, va simpatisarme.
Després del ball va venir
lo que sempre vé, l' sopar;
alli va ser que 's va armar
la bronca que 'ns van guarnir,
ja que jo sense pensar
que quatre vins fan vuytanta,
després de vinotxa tanta,
me van arribá á empinar.
Aprofitant tal manera
van fer cambis de muller
deixantme al mitj del carrer,
tot sol ab la borrarxera.
Y pensant en la brometa
en aquell sopar y en tú...
Menos mal! m' en vaig endú
la turca cap á caseta.

MAYET.

EPÍGRAMAS

Créume, amágat Enriqueta,
que no 't vegin ¡Deu del cell
¡Ayl si un polisson repara
que miras contra 'l govern.

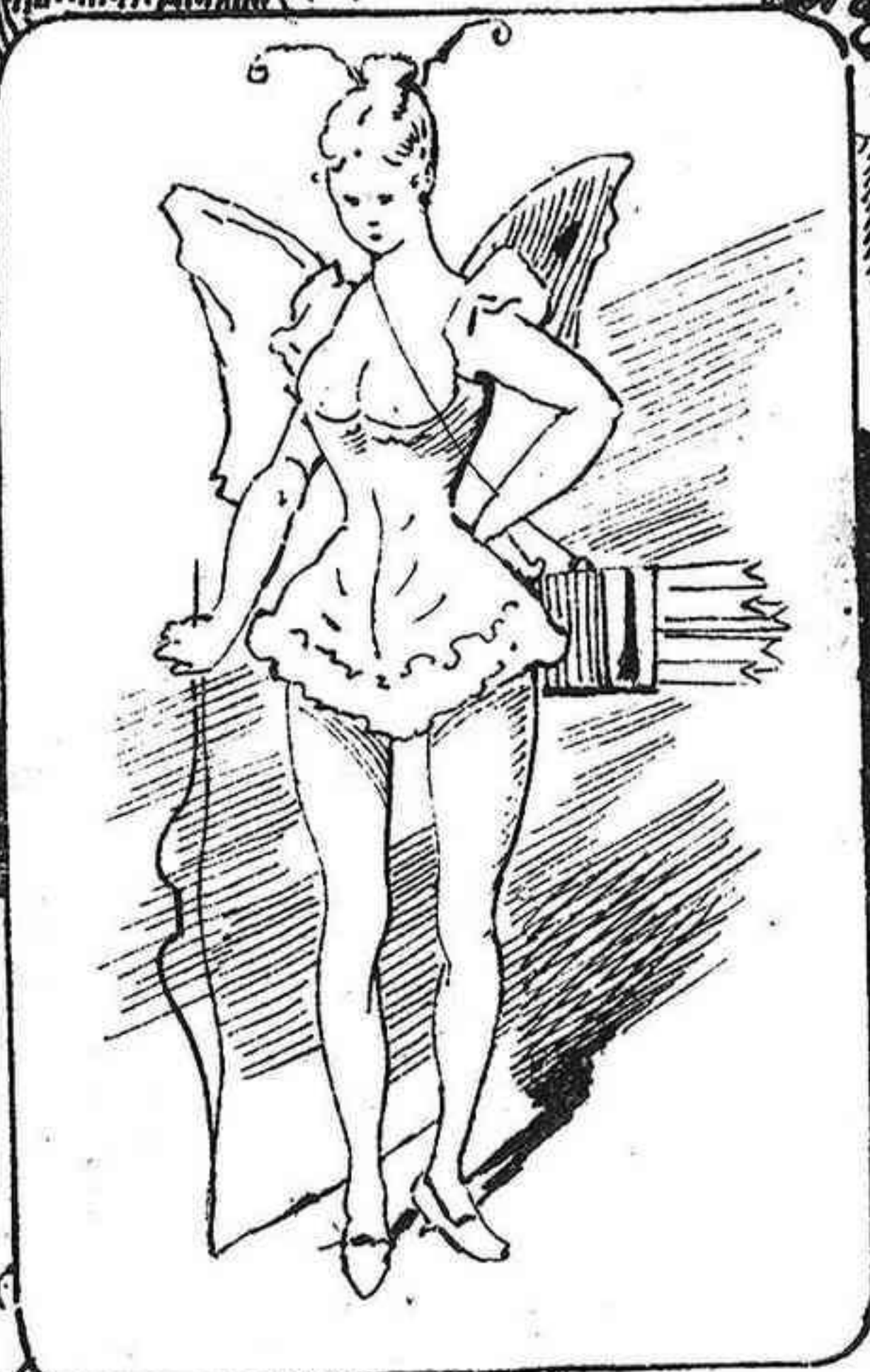
Quan jó 't busco tu t' amagas
jó 'm fonch quan me buscas tú,
no arribarém á trobarnos
mentres juguém á puput.

SONÁMBOL.

En Francesch un jorn d' estiu
estava molt de catxassa
y va volgué aná á la plassa
per comprar peix casi viu;
Al ser allí un cove 'n veu
—¿Ja es fresch?, pregunta 'n Fran—
—Miri bon senyor si es fresch (cesch)
que ha estat tres días ab neu.

J. MIRALLES.

FIGURINS

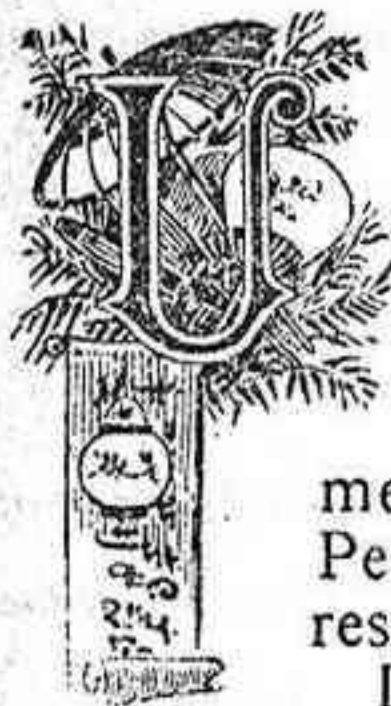
Cedim al Círcol Artístich
aquests figurins per fé;
ni haurá, en lo ball, de millors,
pero de pitjors també.

LO DE CAD' ANY

—Vaja home; ab aquesta figa fás corsecar la canalla.
—Mes me fas corsecar tu quan també 'm fás la figuereta.

⇨ LO DIJOURS GRÁS ⇨

NA tarde de expansió sempre es agradable.

Alló de, en una diada, sortir á fóra, cap á Pedralbes ó á Vallvidrera, sobretot si fá un bon sol, engresca; y majorment quan hi van dos enamorats com en Peret y la Roseta, aixó sí, acompanyats dels respectius futurs sogres.

La familia d' en Peret estava bastant arreglada en qüestió de quartets, un bon xich mes que la de la noya; pero 'l pare del minyó no havia reparat en la curta distància metálica de las familias pera donar un gust al seu únich fill, qu' estava enamoradíssim de la Rosa.

En honor á la vritat, ella s' ho valia; á mes d' esser bonica possehia 'l dó de ferse apreciar de tothom per sas qualitats morals, qu' eran casi l' únich patrimoni ab que contava.

Moltas vegadas las dugas familias, que vivían en la mateixa escaia, se reunían un dia en casa de l' una, un altre dia en casa de l' altra y armavan alguna broma durant la vetlla. Los dos pares, lo de la Rosa y en Peret, jugavan á la bescambrilla sense interés y sols per passá 'l rato; las dugas vellas, tot fent mitja, parlavan de cosas de donas, estisorant sense malicia lo vehinat, mentres los dos joves enamorats, que sempre buscavan un lloch hont no hi batés gayre la llúm del quinqué, s' extasiavan dihentse amoretas y trassant, en sa fantasia, molts plans de color de rosa pera quan siguessen marit y molla.

¡Ab quin' ànsia ho esperavan!

La última vetllada tingué lloch la vigilia del dijous gras.

—Vaya, demá si fá bon dia, iniciá 'l pare de la Roseta, tindriam d' anar á la Font-groga.

La proposta siguié acullida ab un aplauso y aprobada per unanimitat. No sé 'n parlá més; y l' endemá, que feya un dia espléndit, primaveral, cadasqu' vá preparar la minestra y Putxet amunt fins á trovar la carretera de Sant Culgat, van fer via las dugas familias.

La Rosa y en Peret caminavan devant dels guetos que 'ls contemplavan amorosament sense recordarse ni uns ni altres que prompte havían d' adquirir lo anti-pátich titol de *sogres!*

—Mirisels, senyora Agneta, esclamava la mare del Peret dirigintse á la de la noya, reperi quina *pareja* tan proporcionada que fan los dos xicots.

—¡Pobrets!, semblan dos aucells;.. com brincan, guayti.

Los vells seguían á las donas fumant un pitillo y parlant de política, encare que poch hi tocavan, puig ni l' un ni l' altre pertaneixia á cap grupo de cap mena de color. Eran tots dos lliberals de cor pero no feyan may ostentació de sa idea; aplaudían lo bó y destestavan la mala administració; consideravan que Espanya anava molt malament, que hi faltava moralitat y escolas y sobrava exercit y plassas de toros.

Aixó era l' únich que sabían dir, y en vritat que era poca cosa pero ben acertada.

Per fi la colla arribá dalt la carena de Sant Geroni y baixaren tots á l' altra banda hont se trova la regalada Font-groga, lloch pintorésch y campestre que convida á ferhi una brenada.

Un cop instalats en lo fons d' un clot voltat de pins y rourers, hont hi murmurava 'l rajolí d' aygua d' una petita fonteta, las dugas mares deixaren los cistells en terra y comensaren á buscar pinassa pera *armar* un bon caliu y escalfar en ell la carn ataxonada y las truy-

tas ab escarxofetas y peixet sense sanch. Mentres tant, los homes agafaren un got y pujaren á la font del Sant á beure un trago de aquella aygua ferrogínosa que obra la gana

En Peret y la Rosa, ab la escusa de ajudar á buscar pinassa á las mares, s' introduhiren per la espessor de la boscúria y quan estavan segurs de que no podían véurels, rápidamente se cambiavan un petonet—sense malicia—que feya enrajolar las galdas de la noya y enardir al pobre Peret.

—Ey, noys, ¿que s' haveu perdut?, cridavan las vellas al pèrdrels de vista, obrint los ulls com unas taronjas.

—No, mare, responían los enamorats sortint de la espessura ab las orelles encesas; busquem pinassa.

—Ja veig com ne troveu...

Y efectivamente; ni l' un ni l' altre 'n portava una garbeta.

Las dugas mares llavors se miravan com volguentse dir:

—Vólsthi jugar que s' han fet algún petó.

—Vaja, ¿qu' hem de fer; que no 's brena encare?, va cridar en aquell moment lo senyor Tóful, pare de la Rosa, que baixava de beure aygua ab son company.

—Aré, are... dimoni d' homenots; tot desseguit perden la paciència, murmuravan las vellas, mentres encenían lo foch y posavan en son caliu las paelletas, ab la teca.

Las provisiones de las dugas familias llavors van ajuntarse; en aquell moment s' havia de fer una sola taula y menjar, fent rodona tots plegats, assentats ab cadiras... á terra.

Cad' h' escullí 'l lloch apróposit; los homes van posarse al costat de las ampollas de ví, las donas al costat del pá y la parella entre 'ls uns y 'ls altres.

Comensá la brena, y tot menjant feyan broma casualana, contavan rondallas, relatavan fets estranys y reyan y bebian y 's deixavan anar per sobre l' herbey y hasta, en algun moment, van dedicarse 'ls vells á fer enfadar un xich als joves capejantlos ab estribillos y sátiras de casori y ab escenas que contrariavan al Peret y á la Rosa.

—Mireus si s' estiman, esclamava ab riure burlésch lo senyor Tóful, mireus, hasta 's parteixen la truyta...

—Aixís, Peret, posali 'l pá á la bóqueta á la nena petita, deya xisclant la mare de la Rosa.

—Pero calleu, responía aquesta tota vergonyosa y mes roja que las potas d' una perdiu boscana.

—Deixeulos fer... are que son joves que disfrutin; ¡prou que 'ls vindrán las trifulgas!..

—Bah, bah, no comensém ab cosas tristas, esclamava 'l minyó algo contrariat del auguri.

—Sí sí; vés que vinga quitxalla... ja ho veurás, digué tot rihent son pare.

—Aquí si que la Rosa no vá poguer mes; vermella com lo vestit de Mefistófeles dirigí á n' en Peret una mirada de gate'a indolent, y 'ls dos varen mitj somriurers. Després apretá á corre curriol avall, saltant alegre com una dayna.

—Ahont vas, ey, noya... Roseta no t' apartis; cridava sa mare.

—¿Aixís plantas al Peret?, anyadí son pare.

—¡Donchs perquè parleu de aquestas cosas! cridá ella d' un trós lluny.

—Espérat que t' acompanyaré, contestá en Peret... Roseta, espéram.

—Alto noy,... ves que us perdriau... Veniu aquí á festejá.

—Ja 'ns veureu desd' aquí; desconfiats.

Y en Peret s' aixecá per anar á reunir-se ab sa promesa.

Mentres tant los quatre vells plegaren la *bateria* de cuyna, tornantho á ficar dintre 'ls cistells, y per passá 'l rato, lo senyor Tóful que s' havia portat unas cartas

de casa proposá fer unas quantas partidas á la espasa y trenta hù.

Aixís se distregueren d' en Peret y la Rosa.

Aquestos, al observar que 'ls vells tenian feyna tallada y que no 'ls veyan, s' introduhiren un bon xich dintre 'l fullatge á ferse mil caricias, com las de dos hermosos gafarrons que en aquell moment s' havian parat allá á la vóra.

La Rosa y en Peret no pensavan en rés del mon; no sentian mes que la passió amorosa fueitejar sos cors amants, y entre petó y petó y abressada y abressada....

(il) En aquell moment lo senyor Tóful, que tant éll com

los demés, fixats en lo joch s' havian distret dels enamorats, mirá y no vá véurels.

—¿Ahont s' haurán ficat aquests xicots? va esclamar.

Y tots, presos d' un mateix pensament de temor, s' aixecaren y sense fer soroll se dirigiren al bosquet de pins y esbarzers, darrera 'ls quals trobaren a n' en Peret y á la Rosa.

Un crit de sorpresa eixí de tots los llavis....

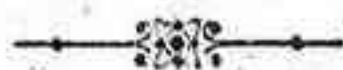
La Rosa vá perdre 'ls sentits; las dugas vellas se taparen la cara y 'ls homes apretavan las dents.

¿Qué rediable havian vist?

Pués... un *quadro* de dijous grás.

J. AYNÉ RABELL.

LO CARNAVAL

Lo carnaval, per uns, es la locura
Que un curt moment ofusca 'ns la memòria
Per fer 'ns gosar un cel d' amor y glòria
Boy batallant ab nostra desventura.

Per altres es la veritat que sura
De la mentida entre la impura escòria,
Y sobre 'l mal duhentse 'n la victòria
Nos descubreix l' esclát de sa hermosura.

Peró per mi, fundantme en lo que passa,
Lo carnaval es treva que ab vilesa
Lo fer desitj á la honradés imposita,
Per despullar ab las passións que abraça,
De sa blancó á la virginal puresa
De son recát á la virtut hermosa.

MARANGI.

LA CARETA

SONET

Dius que 't vols disfressar? Pobra Pauleta.
Encare no hi vas prou? ves qui ho diria
al veuret tan mudada, que ta tia
ven alls y julibert á la Bordeta.

Capota, bon vestit, pell, mantaleta,
guants, polacras, polseras, pedreria;
tú si que pots ben dir que cada día
lo carnestoltas fás sense careta,

Y t' en tens de comprar! Si, si, minyona
puig al mirarte, qu' ets tothom repara
descarada, si be guapa y bufona.
No vulguis passar, no, per semblant tara,
proporcionat careta que si es bona
la careta 't farà serveys de cara.

A. CORTINA RIVERA.

FIRAS Y FESTAS

MU que are anirém tan bé: lo diari ho porta.

Se reuneixen molt sovintet una colla d' homes de pés que volen que 'ns divertim *reglamentariament*.

¡Que 'n deuen tenir poca de feyna que sols pensin en fer festa!

Ne deuen fer sempre.

¡Y que 'n deuen tenir de rals per gastar, quan no mes están per firas!

Tinguessin los méus...

Me refereixo á la *Comisión de Férias y Fiestas de Barcelona*.

¡Quina tranquilitat!

¡Com si no 'n fessim tot l' any de festa... per forsa! No haventhi feyna...

Lo mateix que las firas...

¡Be prou que 'ns hi portan á fira 'ls que governan!...

Sembla que 'l móvil de la *Comisión* es aportar negoci al petit comers y á las petitas indústrias *llamant forasters...* de fora.

Peró, si á fora ni diners tenen pe 'l tren... ¿Com volen que baixin?... ¿A péu?

Cá! O jo no ho entench, ó tot plegat es una *manganyilla*.

Jo créch que aixó de las Firas y Festas es cosa dels richs que no saben com matar lo temps ni com gastar-se 'ls *naps* y s' aburreixen fent festas no mes d' estar per casa.

Ditxosos ells que no están ensopits. Nosaltres, los dels caps de mesos y finals de setmana, quan s' acostata una festa ja tremolém y 'ns aburrim mes que 'ls días de feyna.

Y 's comprén.

¿Quina festa 's pot passar gayre lluhida ab una *pela* no més á la butxaqueta de l' armilla?

La major part dels diumenjes y festas de guardar passém las horas en lo moll de Barcelona ó fent de *mirón* al voltant d' un billar de *palos*.

Y per las firas de barri 'ns encantém, per passá 'l ra'ó devant d' una parada de las de á sis quartos la pessa, y si 'ns firém d' un parell de gemelos d' os ó d' una *boquilla* de cirerer ja fém un extraordinari.

¡Vés, donchs, si estém disposats á soportar los gastos de las firas y festas que 's projectin!...

Si 'ns pujessin lo sóu, encare.. que aixó fóra lo legal, lo mes just; perquè com més festas més necessitats, y com més firas, mes *gemelos* y més *boquillas*.

Ademés, s' hauria de procurar trevall y quartos pe 'ls que no 'n ténen, també.

O quartos sols.

Llavoras que 'n vinguessin de Firas y Festas.

¿Oy?

(*Traslado á la Comisión.*)

J. BARBANY.

LICEO

Excelsior com de costum, y la concurrencia fastiguejantse tots los días, ab tan *variat* repertori y poguer admirar aquell notable decorat.

CIRCO BARCELONÉS

Actualment sols dona fé de vida en los días festius, vejentse bastant freqüentadas las funcions que l' escullit quadro de sarzuela espanyola, hi dona.

Hi ha en projecte un plan artístich que á realisarse ó poguerse vencer petites dificultats que 's presentan, no dup-tém que aquest teatro donará un gran que senti, als mes favorescuts de nostra ciutat.

Per avuy prou, puig se 'ns recomana 'l secret.

ROMEA

Ab una *soberbia* entrada se veje favorescuda la *serata d' onore* del aixerit Oliva, logrant tant lo senyor Riutort com lo beneficiat moltíssims aplausos en lo trascurs de la representació de *La vida es sueño*.

Com á novetat s' estrená lo monólech *'M caso?* del que foren molt celebrats sos xistes y agudesas, vejentse al final obligat á presentarse l' autor que 'n resultá ser lo conegut dibuixant D. Ramón Escaler.

El gorro frigio, donat com á torna, se veje palpablement que fou *executat* per aficionats. En honor á la vritat debém dir que no aprobém, ni ab nit de benefici, que 's representin obras tan malament.

Pera demá s' ha tingut d' aplassar l' estreno de la tragèdia de Soler de las Casas, titulada: *Hydro-Mel*, á causa de no estar llest lo decorat.

Celebrarém son éxit, ja que éll denotará un grandíós salt en son autor.

NOVEDATS

De la última obra del senyor Pin y Soler, *La Sirena*, per avuy sols dirém que té unas decoracions magníficas, dignas del primer de nostres escenógrafos senyor Soler y Rovirosa mereixent l' ordre correlatiu de distinció las del quint, primer, tercer, quart y según actes; sent sos figurins notabilíssims, com del senyor Labarta, y lo desempenyo donat per los artistas notable per part de las senyoras Mena y Palá y 'ls senyors Bonaplata, Goula y Pigrau, vejentse beñ secundats per los demés.

Tocant á la part literaria é imitant al *Diario de Barcelona* ne parlarém un altre dia ó siga la setmana entrant, puig com que la obra es *grossa* y de empuje, ho volém fer bé, per lo que estém preparant una revista-crítica, amenisada ab *ninols*.

Dilluns passat, tingué lloch lo benefici de la dama jove Srta. Roca, que per seguir la costum moderna posá en escena una sarzuela que resultá ser: *Los baturros*. La execusió sigué digne companya de la que obtingué *El gorro frigio* en altre teatro y en funció de benefici.

TÍVOLI

Durant la última setmana com á complement del tant afortunat *Pais de la olla* han donat sessions de *adivnació* Mr. Krepps y sa filla, causant verdader assombro la llimpiesa de sos exercissis y l' acert de sos esperiments.

Dilluns últim la empresa tingué la galanteria de dedicar la funció á la premsa local y aqueixa corresponent dignament, procurá omplir lo teatro lograntho ab ecsés.

Está en ensaig pera posarse á la major brevetat la sar-

zuela titulada: *Los banys orientals*, que son autor lo senyor Coll y Britapaja, ha refundit y arreglat ab escenas modernas.

CATALUNYA

Plé de gom á gom, com vulgarment se diu, se va veurer la funció destinada á benefici del senyor Font Palmada sent obsequiat ab váris regalos de sos amichs, parents y admiradors.

S' estrená en aquesta ciutat *El final de un lio*, paródia de *El prologo de un drama*, que sos autors senyors Moragas y Alvarez además de una versificació notabilíssima, sapigueren ab bastant acert parodiar totas las escenas de la obra de Echegaray á excepció del final que hi donan una forma completament distinta, si be molt cómica, de la que hi doná lo gran dramaturg en sa obra.

La execució sols arribá á regular, tant individualment com en conjunt.

A continuació lo beneficiat recitá un monólech, titulat: *Barcelona de nit*, que resultá un verdader anúnci de tots los restaurants de nit y cafés cantants que tenim en nostra ciutat, celebrantse los xistes y peripécias que passa lo protagonista per volguer devorar son plat *favorito* que en cap dels esmentats establiments trobava á causa d' haber volgut estar tota la nit de *juerga*.

En lo monólech hi ha intercalat un *couplet* conegut que ab molt d' aplauso 's vegé obligat á repetir.

Al final foren cridats ab insistència actor y autor que resultá ser nostre amich lo senyor Pous.

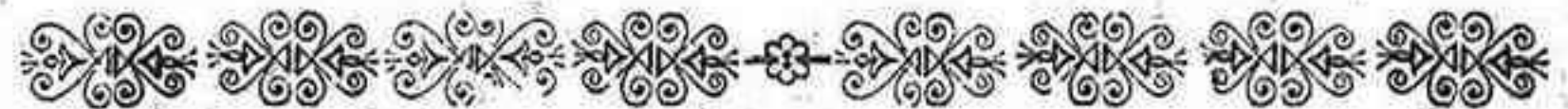
Dimars passat, s' estrená *El centinela*, que per haberhi dos ó tres acurréncias molt xistosias y oportunas y alguna escena carregada de pebre va fer que lo públich no vegés lo absurdo é inverossimil de son argument, y celebrés bastant l' ingeni del autor de la lletra Sr. Sánchez Pastor.

Aqueixa producció va amenisada ab alguns números de música del Mtre. Marqués, que si bé no son ramplons tampoch hi brilla la inspiració.

Lo desempenyo bastant acertat.

Pera ahir estava anunciat lo benefici de la Consuelito Mesejo, ab una escullida funció figuranthi en ella l' estreno de una sarzuela música de nostre amich lo Sr. Cotó, titulada: *Sobre el terreno*, además del imprescindible *Monaquillo*.

UN CÓMICH RETIRAT.

À LOLA

Creu Lola, si tu sabías
quan t' estimo, y no 't dich bola
no poso cap dupte Lola
de que tú m' escoltarias.

Perqué un cor, quan es ferit
pe 'ls afectes de 'l amor
sols l' aconsola aquell cor
qu' es causa del seu neguit.

Y com tú, Lola estimada,
ets qui 'm ha ferit lo meu
ab rés mes que en lo cor teu
busco consol,... busco estada;
desitjo que ta passió
se despertí cap á mí
y además busco aquell sí
Dolores, per compassió.

Que 'l teu sí, 'm treurá d' apuros
si l' expressas, de tot cor;...

Donchs, ¿poguessis fé 'l favor
de deixarme quatre duros?

F. GARCÍA Y CLADELLAS.

MÀSCARAS SENSE CARETA

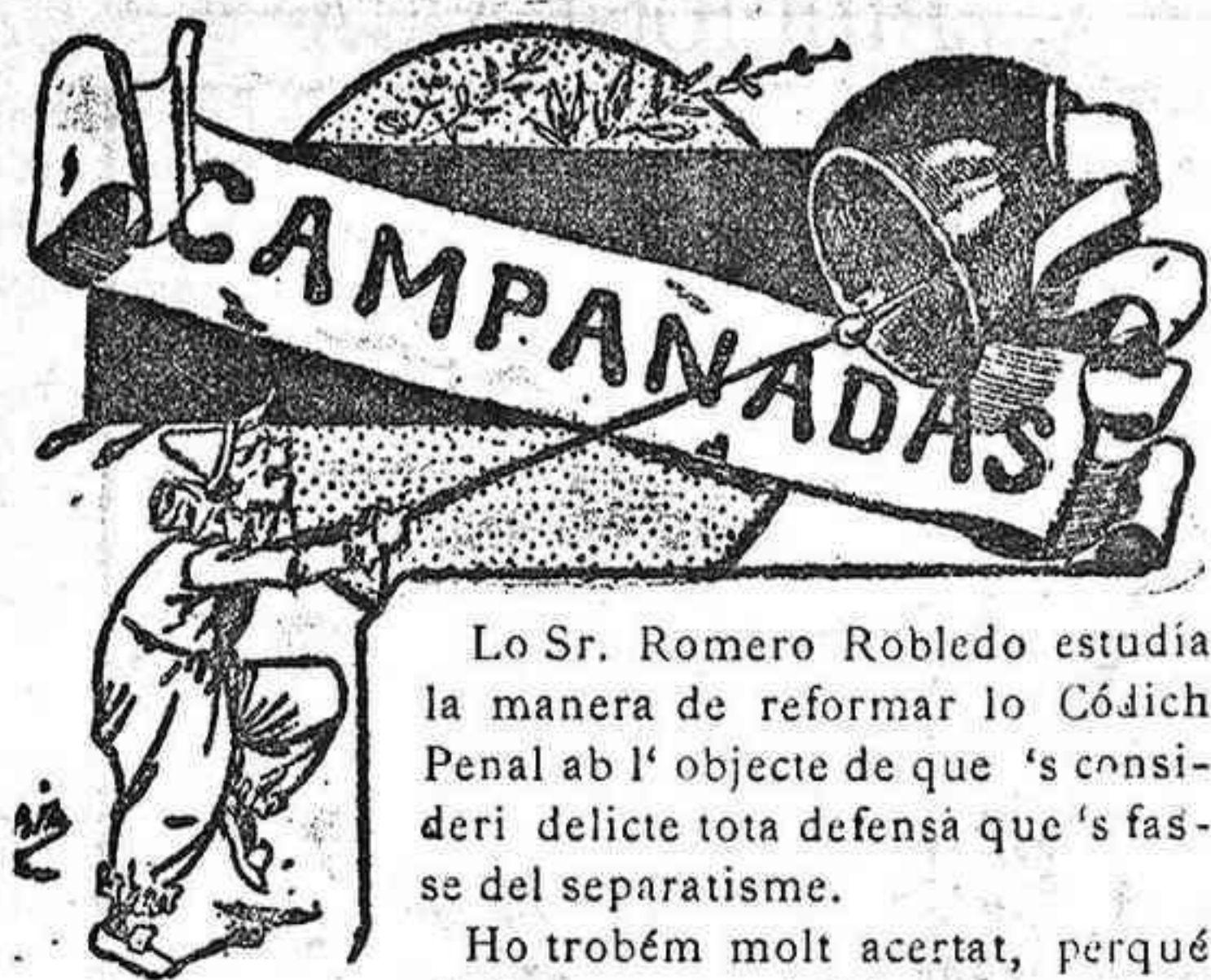

—Ara una màscara 'm deya ahont havia comprat aquest nàs.
—Y á mí ahont venían aquestos llabis.

M
—Veyam si al sortir del ball trech la careta á algún relotje.

—Ya saben que la disfressa es obligatoria.
—¡Y que no ho veu que ja van disfressais!

Lo Sr. Romero Robledo estudia la manera de reformar lo Códich Penal ab l' objecte de que 's consideri delicta tota defensà que 's fassa del separatisme.

Ho trobém molt acertat, perquè aixó es atentar á l' integritat de la pàtria; però ¿y 'ls que se separan d' un partit polítich per anar á un altre y després á un altre y aixís consecutivament, no meréixen cap pena, senyor Romero Robledo? En nostre concepte, en l' ordre polítich, se 'ls tindria de condemná á mort.

Tenim noticias de que obra en poder del primer actor cómich del teatro Romea, don Jaume Capdevila, un joguet en un acte y en vers, titulat; *Després de la Kermesse*, original d' un jove escriptor que ha col·laborat várias vegadas en aquest periódich ab las inicials J. T. y R.

En la Borsa de París había baixat l' exterior espanyol; va correr la brama de que anava á pujar al poder lo senyor Sagasta y 'l cambi 's va enfilá.

¿Que es aixó, senyor Cánovas?

Ha mort, víctima de l' *influenza*, á Constantinopla, 'l gefe de la porta imperial Abdul Rahman Effendi, á l' edat de 103 anys. Y en Roccapalomba (Italia), Sebastiana Olivieri, que tenia 110 anys y había sigut cantinera del exercit de Napoleón.

Si la tal *influenza* no 'n matés de mes joves que 'ls dos anomenats, pocas víctimas causaria.

A Nova Orleans un incendi ha destruit dos carrers de casas, calculantse que las pérduas no baixan de dos millóns de duros.

En tractantse de destruir, desgraciadament lo foch ne fa mes feyna que 'ls mestres de casas.

Lo trancasso s' ha ficat pel Ministeri. Va atacá al Sr. Cánovas, va mortificá al Sr. Romero Robledo y ara inquieta al Sr. Concha Castañeda.

Aixó es que busca una cartera.

Se trova entre nosaltres, de retorn de Turin y Milán, lo celebrat tenor d' ópera italiana Angelo Angioletti.

Celebrém sa vinguda.

Nostre amich y colaborador don Joseph Barbany que además firma alguns de sos treballs humorístichs ab lo pseudónim de *Pepet del Carril*, lo día 19 del próxim mes de Mars deixarà l' estat de *célibe* ingresant en la ordre del matrimoni, qual representant se diu qu' es Sant Joseph, habent escullit per companyera á la bella y simpática senyoreta donya Carme Bosch.

Desitjém que 'ls sigui interminable la lluna de mel.

A París, lo treure la neu dels carrers, costa la friolera de 40.000 duros diaris.

Aquesta si que es una fortuna que cau del cel!

Sabém que á últims de la present setmana sortirá á llum los *Viatjes d' una pussa*, capritxo humorístich, filosófic y satírich en vers, degut á la ploma del reputat escriptor, que diferentas vegadas ha col·laborat en nostra publicació, don A. Guasch Tombas. Anirá amansada sa xistosa descripció ab un sens fi de grabats deguts al reputat llapis del senyor A. Renau.

Las acreditadas firmas de sos autors, fan lo millor elogi d' aqueixa obreta, que, ó molt nos enganyém ó prompte veurán sos editors agotada la edició.

¡Ah! me 'n descuydava. A pesar de la bona impressió, satinat paper y contindre 32 planas, son preu serà sols lo de 2 rals.

La societat *La Sèba* ha publicat lo cartell del tercer Certamen literari humorístich que tindrà lloch á últims de Mars vinent y en que hi figuran un bon nombre de premis.

Los que desitjin optar deuen enviar las composicions avans del 15 de dit mes en lo carrer de Valldoncella, n.º 27.

Visita nostra redacció la acreditadissima revista *España, y América* que ab tant d' éxit publica la casa editorial Viuda de Rodríguez, de Madrit.

Son últim número perteneixent al día 21 del actual, además de un notable text degut á Sánchez Pérez, Valera, Cardenas y altres reputats escriptors, publica várias fototípicas representant algunas escenas de la última obra de Sardou: *Thermidor*, que actualment s' está representant ab gran éxit en lo Teatro de la Princesa de la Cort.

Per lo escullit del text y notable de sa il·lustració, recomaném dita publicació á nostres lectors.

ANUNCI INTERESSANT

Gran assortit de cromos de totas classes propis pera PROGRAMAS de balls de máscaras, MENÚS, INVITACIONES, ANÚNCIS INDUSTRIALS etc. etc.,

*** LITOGRAFIA BARCELONESA ***

5, S. Ramón, 5.

LA CORONA

Si, filla, broda; fés la corona
Per la mareta que 't va dú al mon;
Fés-la que sigui ben rebufona,
Per demostrarli, com filla bona;
De tú vers élla l' amor profón.

¡Oh! Si. Guarnéixla de flayrants rosas
Junt ab violetas y pensaments:
Que si juntetas totas las posas,
Sentint l' aroma de flors hermosas,
Veurá que d' ella lo recort tens.

Quan ja la tingas dei tot guarnida,
Sobre la tomba la pots posar
De ta mareta, que ab goig sens mida
Set anys enrera, va darte vida
Sens ¡ay! poderte vuy contemplar!

Si, féshe, féshe, nina estimada,
No perdis mica lo teu anhel:
Que per són ánima al cel volada,
A Déu serásne tú encomenada
Perqué al morirte t' hi ajunti al cel.

S. FÁBREGAS CASANOVAS.

Repichs

Sumament sorpresos llegirem en *La España artística* del dia 16 del present, l' éxit que alcansaren en nostre teatro de Catalunya (Eldorado) las obras 1891 ó *la vuelta del hijo prodigo* y la titulada *El prior y el priorato*, ja que afirman que la primera sigué molt aplaudida y que la segona no agradi, habent sigut completament distint del que indica lo reviser teatral de la dita publicació.

No hi volém veurer malicia, ja que ella, seria un *favoritisme* massa accentuat en la obra madrilenya en desprestigi casi be infame de l' altra per ser sos autors provincians

Nostre suposició ha quedat desfeta en l' últim número de dita revista teatral publicat lo dia 20 del corrent ja que diu que *El prior y el priorato* es una preciosa sarzuela y son éxit fou entussiasta y merescut.

Douchs en que quedém.

*Si votos para que rejas,
Si rejas para que votos.*

Sr. Administrador de correus.

Casi cada dia rebém queixas del mal servey del ram. Avuy ha tocat lo torn á un suscriptor de Sitjes que encare no ha rebut lo número de la setmana passada y 'ns diu que quan lo reb mes aviat es als dos ó tres dias d' haber sortit. Home, per..... lo que vosté vulgui, fassi que LA TOMASA arribi al seu destino al dia degut.

Ab motiu de donar lo Sr. Miquel y Badia la gran pallissa al autor de *La Sirena*, fá referéncia al drama sacro *Magdalena*, dient que 's un drama anticatólich y anticristiá, y .. escoltin bé!.. Lo mateix Sr. Miquel y Badia en la revista que va fer de dit drama á raiz del estreno, deya: *nada hay impio ni menos irreverente. Hacemos esta justicia al autor.*

En que quedém, Sr. Miquel?... es impio ó no?

¿Tocava lo violón quan va fer la revista de la *Magdalena* ó ara quan l' ha feta de *La Sirena*?

Quins critichs!

NOTICIAS MARITIMAS

A la rada del Passeig de Gracia ha naufragat la fragata *Sirena* capitá Pau (Grabat), á pesar dels esforços de tota la marineria que 's va fer acreedora á la gran medalla.

L' armador Pin y Soler segur que calará foch al seu astillero y no pensará mes en fer barcos.

La cambra pintada per en Soler y Roviroza va quedar surant sobre las onas y es l' únich que va arribar á salvament.

La marina mercant está de dol.

R. I. P.

ESPECTACLE BARCELONÉS

— FUNCIO PASSADA —

1er. Sense sinfonia, se posará en escena lo drama misteriós en 3 actes:

UNA BOFETADA, UN DESAFIO Y UNA MORT
REPENTINA.

La primera decoració figura lo carrer de Fernando; la segona una torre en la montanya y la tercera un vagó de ferro carril. Sent desempenyats los principals papers per lo Marqués de *Citavilla* y dos companys mes de *juerga*.

2on. La pessa de costums escandalosas:

L' ANTONIA MACA

Entrada 4 rals. Se suplican cotxes de lloguer.

Nota: S' encarrega 'l secret.

BIBLIOGRAFIA

Nostre amic lo reputat autor dramátich D. Ramón Bordas y Estragués, ha tingut la galnateria de remétrens son magnífich drama: *Ateos y creyents*, estrenat ab brillant éxit en lo teatro catalá de Romea, la nit del 19 janer prop passat.

Aquesta producció, la última del Sr. Bordas, ha sigut publicada en forma pera esser continuada en lo tomo d' obras dramáticas que te imprés dit autor, qual tomo, compost de mes de deu produccions d' éll mateix, se ven al ínfim preu de 5 pessetas.

Agrahim l' envio.

També han visitat nostra Redacció los setmanaris *La Cunya*, de Vilanova y Geltrú y *La sardana*, de Palamós, ab quins establím lo cambi.

Teatro de las crisis

— FUNCIO CRÍTICA —

- 1 Gran sinfonia *Potpourri polítich económich.*
- 2 La crisis industrial

TRACTATS SON TRACTATS

original del senyor Conserva d' Or, ab colaboració del senyor Fus y Onista.

- 3 La crisis monetária

No 's veu or

original del célebre paperayre senyor Banch d' Espanya.

- 4 La crisis política

LAS ECONOMÍAS ULTRAMARINAS

del senyor Romero Romesco inseguint las inspiracions del senyor Cano-Vas, qui ha deixat á aquell *en las astas del toro.*

- 5 La crisis obrera portuguesa

L' arsenal marítim

original del senyor Pouco-Dineiro, prenenhi part la policia.

- 6 La crisis ministerial francesa

L' Iglesia y l' Estat

original de Mr. Vot de Cámara.

Entrada d' ánechs.

A las deu... 'ns valgui.

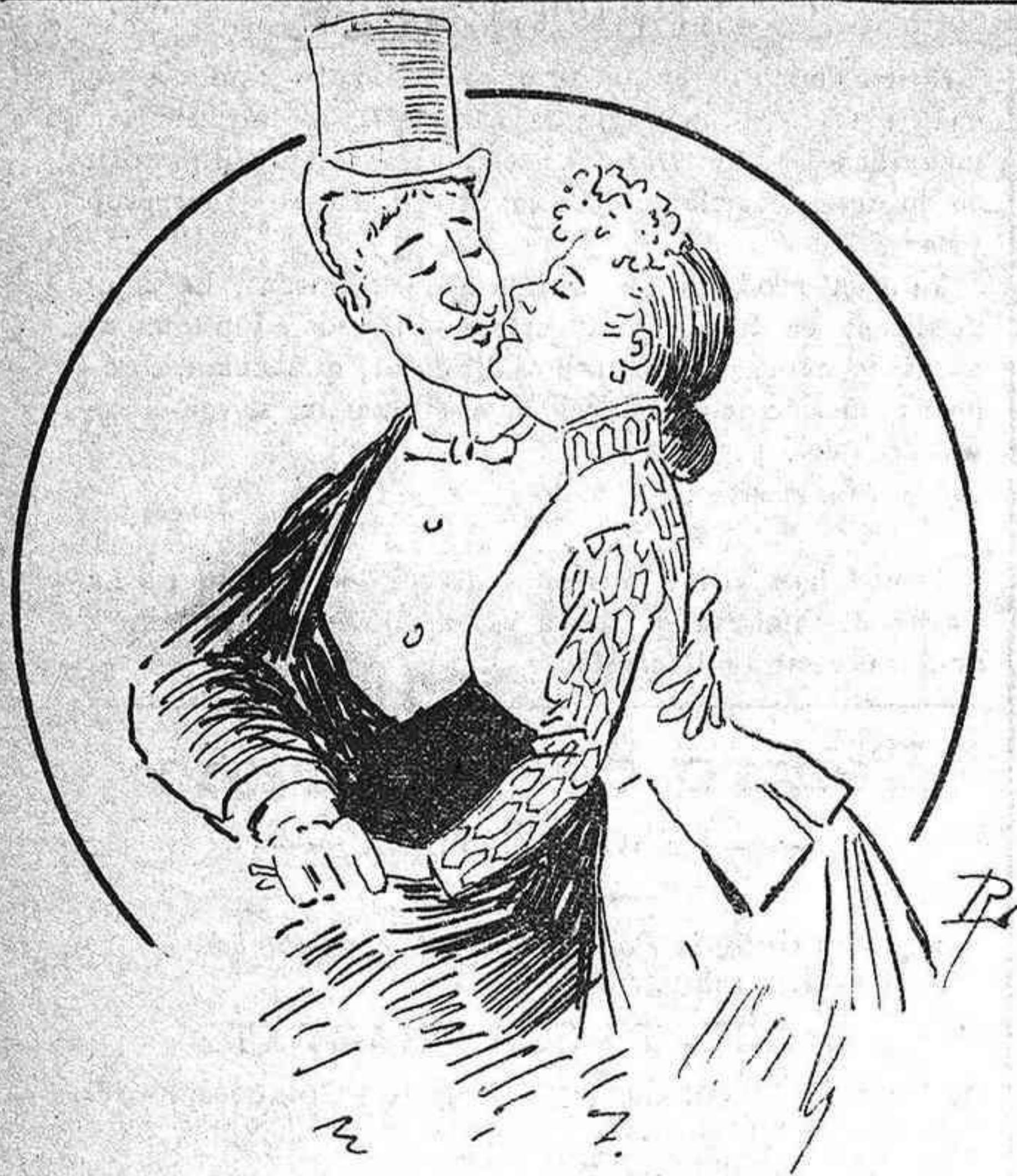
Ultima hora

Se 'ns ha dit que está próxim á arribar lo célebre professor de llenguas rús, Mr. Quelquisxofispatatroff, delegat pera las primeras Académias literarias de Europa pera traduhir á varis idiomas lo *notable* drama *La Sirena*, á fi de posarse immediatament en escena en los principals teatros de Europa, haventsens assegurat además que son autor natiu ha cedit tots los drets perteneixents á la traducció.

Celebrarém resulti vritat *tan fausta noticia*; pero que esperi la publicació d' un "scherzo" crítich del mateix autor pera adjuntarlo á l' obra.

LITOGRAFIA DE RIBERA Y ESTANY

Redacció y Administració de LA TOMASA
Sant Ramón, 5.—BARCELONA

Encar que tanquin los ulls
y s' acóstin tan las caras;
no se 'n estranyin, s' ho porta
la mateixa americana.

GRAN ÈXIT - GRAN ÈXIT

Agotada per complert la 1.ª edició
de 'l monólech

**LA PEGA
D' EN LLATZER**

original de

S. AYNE RABELL

s' ha posat á la venda

LA 2.ª EDICIO

que á causa de la molta demanadissa
ja s' está acabant.

PREU 1 RALET

SECCIÓ DE TRENCA-CLOSCAS

XARADA

Per pescar es ma primera,
Aliment es la segona,
Mineral invers tercera
y la total nom de dona.

JOSEPH M.ª FELIU.

GEROGLIFICH

X
K K
O
K R A
KK

JOSEPH PUJADAS.

INTRÍNGULIS

Buscar una paraula que anantli tra-
yent una lletra del darrera dongui los
següents resultats: 1.ª: Las modistas ne
usan; 2.ª: Part del cos humá; 3.ª: Ca-
rrier de Barcelona; 4.ª: Consonant.

P. MORERA.

SOLUCIONS

A LO INSERTAT EN LO NÚMERO ANTERIOR

Xarada.—*Pa-e-lla.*

Anagrama.—*Nom—Mon.*

Logogrifo numérich.—*Europa.*

Gerogrífich.—*Per teulas las teuladas.*

Acentigrafo.—*Romá Roma.*

LA TOMASA

PERIÓDICH FESTIU, IL·LUSTRAT Y LITERARI

Preus de suscripció:

Espanya y Portugal, trimestre.	1'50 pta.
Cuba y Puerto Rico id.	2 "
Extranger id.	2'50 "
Número corrent.	0'10 "
" atrassat.	0'20 "

NOTA—Tota reclamació podrá diri-
girse á la Administració y Redacció del
periódich, carrer de Sant Ramón, n.º 5.
LITOGRAFÍA DE RIBERA Y ESTANY.

Lit Barcelonesa, S. Ramón, 5.—Barña

DISSAPTE SORTIRA

LO CAPRITXO HUMORÍSTICH Y FILOSÓFICH, EN VERS,

VIATGES D' UNA RUSSA

original de

A. GUASCH TOMBAS

il·lustrat per A. RENAU

Constará de 32 planas, imprés ab paper superior y son preu será sols de

2 RALS

A espavilarse senyors Corresponsals.